

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 26. marraskuuta 2018
(OR. en)

14719/18

COHAFA 107
DEVGEN 223
ALIM 14
ONU 101
FAO 51
COAFR 309
MAMA 194
MOG 77
COEST 230
COASI 265
COLAC 100
PROCIV 84
RELEX 1008

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	26. marraskuuta 2018
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	12817/18
Asia:	Koulutus hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä – Neuvoston päätelmät (26. marraskuuta 2018)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3654. istunnossaan 26. marraskuuta 2018 hyväksymät päätelmät koulutuksesta hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä .

Koulutus hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä**Neuvoston päätelmät**

1. Neuvosto on vakavasti huolissaan siitä, että yli 75 miljoonalla hätätilanteiden ja pitkittyneiden kriisien keskellä elävällä lapsella ei ole mahdollisuutta korkeatasoiseen koulutukseen ja noin 7,8 miljoonaa siirtymään joutunutta 18–24-vuotiasta nuorta aikuista tai nuorta uhkaa koulutuksen keskeytyminen, opintojen keskeyttäminen tai heikkomuotoinen koulutus. Neuvosto on lisäksi huolissaan siitä, että väkivaltaisuudet kouluympäristössä ja sen läheisyydessä ovat lisääntyneet. Koulutus on ihmisoikeus, jota on puolustettava kaikissa yhteyksissä, sillä se on olennainen keino, jolla voidaan auttaa lapsia ja nuoria hyödyntämään koko potentiaaliaan, vahvistaa yksilöiden, yhteisöjen ja maiden selviytymiskykyä, saavuttaa kestävä kehitys ja taata yhteiskunnissa rauha, osallistavuus ja vauraus. Kriisit ovat yhä pitkäkestoisempia, minkä vuoksi kokonaiset "kadotetut sukupolvet" ovat vaarassa kasvaa ilman mahdollisuuksia, keinoja ja taitoja rakentaa parempaa tulevaisuutta.
2. EU on sitoutunut varmistamaan pääsyn osallistavaan elinikäiseen oppimiseen ja turvalliseen, tasapuoliseen ja korkeatasoiseen koulutukseen kaikilla tasoilla hätä- ja kriisitilanteissa neuvoston aiempien päätelmien^[1], EU:n globaalistrategian, kehityspolitiikkaa koskevan eurooppalaisen konsensuksen^[2] ja kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman mukaisesti. Tämä on välttämätöntä, jotta "ketään ei jätetä" ja jotta Koulutus 2030 -agendan tavoitteet voidaan saavuttaa. Neuvosto panee tyytyväisenä merkille komission tiedonannon koulutuksesta hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä^[3]. Neuvosto pitää myönteisenä myös sitä, että komissio on lisännyt huomattavasti humanitaarista rahoitusta koulutukseen hätätilanteissa, ja panee merkille sen aikomuksen päästä vuonna 2019 tilanteeseen, jossa 10 prosenttia EU:n humanitaarisista määrärahoista menee hätätilanteissa järjestettävään koulutukseen. Se korostaa, että sektorin rahoitusnäkymät pitkittyneissä kriiseissä ylittävät humanitaarisen toimintakokonaisuuden rajat; jälkimmäisen on toimeksiantonsa mukaan määrä kohdistua kaikkein haavoittuvimmassa asemassa oleviin henkilöihin. Tämä tulee helpottamaan Maailman humanitaarisessa huippukokouksessa kaavailtua uutta työskentelytapaa, jossa kartoitetaan sekä humanitaarisen että kehityssektorin vahvuudet, mukaan lukien monivuotinen rahoitus ja parempi ennakoitavuus ja jatkuvuus koulutukselle hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä. Tämän pitäisi täydentää kehitysrahoitusta, joka vastaa systeemiin ja pitempiaikaisiin koulutustarpeisiin.

¹ Maailman humanitaarisesta huippukokouksesta 12. toukokuuta 2016 annetut päätelmät, EU:n lähestymistavasta pakkomuuttoon ja kehitykseen 12. toukokuuta 2016 annetut päätelmät, humanitaaristen ja kehitystoimien välisen yhteyden käytännön toteuttaminen 19. toukokuuta 2017 annetut päätelmät ja strategisesta lähestymistavasta selviytymiskykyyn EU:n ulkoisessa toiminnassa 12. marraskuuta 2017 annetut päätelmät.

² Euroopan unionin ulko- ja turvallisuuspoliittinen globaalistrategia, kesäkuu 2016, ja kehityspolitiikkaa koskeva eurooppalainen konsensus, EUVL C 210, 30.6.2017, s. 1–24.

³ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle koulutuksesta hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä. COM(2018) 304 final, 18.5.2018.

3. Neuvosto pitää myönteisenä myös hätätilanteissa ja pitkittyneissä kriiseissä järjestettävää koulutusta koskevaa kokonaisvaltaista toimintamallia, johon kuuluu varautuminen, katastrofiriskien pienentäminen, katastrofien ehkäisy ja niiden vaikutusten vähentäminen, nopea reagointi ja sitoumus kehittää selviytymiskykyisiä koulutusjärjestelmiä. Tässä yhteydessä olisi kehitettävä ja edelleen tuettava pysyviin ratkaisuihin tähtääviä aloitteita, jotka mahdollistavat paremmat ja nopeammat oppimismahdollisuudet, kuten Education Cannot Wait -rahastoa, joka pyrkii vastaamaan 3–18-vuotiaiden lasten ja nuorten koulutustarpeisiin. Lisäksi olisi edelleen kannustettava hätätilanteissa tarjottavaa korkeakoulutusta koskevia aloitteita, kuten hätätilanteissa tarjottavaa korkeakoulutusta koskevaa nopeiden ratkaisujen järjestelmää (RMM), jonka kohteena on 18–24-vuotiaiden ikäryhmä.
4. Jos koulutus keskeytyy kriisien vuoksi, EU on valmis tukemaan nopeiden ratkaisujen järjestelmiä ja liittämään koulutuksen kiinteäksi osaksi hätäapua toimien yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa ja pyrkien varmistamaan, että toiminta siirtyy kehitysyhteistyön toimijoille aina, kun se on mahdollista. EU sitoutuu tuomaan koulua käymättömät, myös siirtymään joutuneet lapset ja nuoret muutamassa kuukaudessa takaisin korkeatasoiseen koulutukseen pakolaisista ja muuttajista vuonna 2016 annetun New Yorkin julkilausuman mukaisesti.
5. Neuvosto tunnustaa siirtymään joutuneiden erityistarpeet sekä kestävien ratkaisujen merkityksen ja pyytää komission yksiköitä, EUH:ta ja jäsenvaltioita toimimaan vastaanottajamaiden hallitusten ja kumppanien kanssa, jotta pakolaiset voitaisiin integroida kansallisiin koulutusjärjestelmiin ottaen samalla huomioon myös vastaanottajayhteisöjen tarpeet ja jotta koulutusvalmiuksia ja olemassa olevia koulutusrakenteita ja -palveluja, todistuksen antaminen, akkreditointi ja tunnustamisjärjestelmät mukaan luettuina, voidaan kehittää ja lisätä.
6. Neuvosto korostaa, että vaikuttavien ja toisiaan täydentävien ratkaisujen löytämiseksi koulutusalan sidosryhmien kesken tarvitaan kaikilla tasoilla koordinoitua, vuoropuhelua ja kumppanuuksia. Toimien vaikuttavuus edellyttää myös koulutuksen rahoituksen saatavuutta, ennakoitavuutta, läpinäkyvyyttä ja kestävyyttä sekä painavampaa näyttöä ja eriteltyä tietoa. Neuvosto toteaa, että hädänalaisen väestön on oltava humanitaaristen ratkaisujen keskipisteessä, ja pyytää komission yksiköitä, EUH:ta ja jäsenvaltioita edistämään ja helpottamaan yhteisöjen osallisuutta ja osallistumista koulutusratkaisujen analyysiin, suunnitteluun, toteuttamiseen, seurantaan ja arviointiin.
7. Neuvosto korostaa kansalaisyhteiskunnan sekä humanitaaristen ja kehitysyhteistyön toimijoiden osallistumisen merkitystä ja katsoo, että kansalaisjärjestöt ovat tyypillisesti läheisessä vuorovaikutuksessa väestöön ja niillä on hyvä paikallisyhteisöjen tuntemus, minkä ansiosta haavoittuvat ryhmät voidaan tavoittaa tehokkaasti.
8. Neuvosto painottaa, että kaikkien oikeus koulutukseen -periaatteen toteutuminen edellyttää ehdottomasti ilmaisen, osallistavan ja tasapuolisen laadukkaan koulutuksen yleistä saatavuutta. Tässä mielessä on lisättävä mahdollisuuksia hyödyntää modernia teknologiaa ja innovaatioita esteiden vähentämiseksi ja hyvien oppimistulosten varmistamiseksi. Yksityinen sektori voi olla merkittävä voimavara ja innovaatioiden lähde. Erityisesti epävakaisissa oloissa ja heikoissa valtorakenteissa sen osallistumisen on oltava riittävän säänneltyä.

9. Neuvosto korostaa syrjäytyneimpiin, haavoittuvimpiin ja heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin kohdentamisen merkitystä hätätilanteissa sovellettavien tarveperusteisten toimintamallien mukaisesti. Koska hätätilanteilla ja pitkittyneillä kriiseillä on suhteettoman suuret vaikutukset tyttöjen ja naisten koulutukseen, kaikkiin koulutustoimiin on sisällytettävä monialainen sukupuolinäkökulma yhdistettynä kohdennettuihin toimiin, joilla puututaan tiettyjen toimintaympäristöjen epäkohtiin ja esteisiin. Lisäksi vammaisia ja kansalaisuudettomia henkilöitä varten olisi kehitettävä erityisiä ratkaisuja heidän tasa-arvoisten koulutusmahdollisuuksiensa takaamiseksi.
10. Neuvosto tunnustaa koulutuksen tärkeän roolin rauhan vaalimisessa ja suojelun varmistamisessa. EU on eturintamassa edistämässä konfliktiriskin huomioon ottavia toimintamalleja, väkivaltaa ehkäiseviä koulujen toimintatapoja ja käytäntöjä, monimuotoisuuden kunnioittamista, suvaitsevaisuutta sekä aktiivista ja vastuuntuntoista kansalaisuutta. Yhdistämällä koulutus- ja suojelumallit voidaan vastata lasten ja nuorten fyysisiin, psykososiaalisiin ja emotionaalisiin tarpeisiin sekä ehkäistä ja vähentää väkivallan, myös seksuaalisen ja sukupuoleen perustuvan väkivallan riskiä, varhais- ja pakkoavioliittojen riskiä, lasten riskiä joutua aseellisiin konflikteihin sekä väkivaltaisiin ääriliikkeisiin johtavan radikalisoitumisen riskiä. Neuvosto muistuttaa, että nuorten koulutukseen pääsyn keskeytyminen ja taloudellisten mahdollisuuksien tyrehtyminen vaikuttaa kohtalokkaasti kestäväan rauhaan ja sovintoon, kuten nuoria, rauhaa ja turvallisuutta koskevassa YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmassa 2250 todetaan.
11. Neuvosto tuomitsee jyrkästi kaikenlaiset kouluihin ja yliopistoihin kohdistuvat hyökkäykset, koulujen käytön sotilastarkoituksiin, opiskelijoiden ja opetushenkilöstön sieppaukset, lasten värväämisen ja käyttämisen aseellisissa konflikteissa, seksuaalisen väkivallan sekä maamiinon, räjähtämättömien räjähteiden ja sodankäyntijätteiden esiintymisen kouluissa ja niiden läheisyydessä. Neuvosto pyytää komission yksiköitä, EUH:ta ja jäsenvaltioita käymään poliittista, toimintapoliittista ja operatiivista vuoropuhelua konfliktin osapuolten kanssa ja vetoamaan kansainvälisen oikeuden velvoitteiden noudattamiseen. Neuvosto pyytää kaikkia jäsenvaltioita tukemaan aloitteita, joilla turvataan koulutus konflikteissa, kuten turvallisia kouluja koskevaa julkilausumaa, jonka täytäntöönpanoa se pyytää edistämään turvallisia kouluja koskevaa julkilausumaa käsittelevässä kolmannessa kansainvälisessä konferenssissa, jonka Espanja järjestää vuonna 2019.
12. Neuvosto korostaa, että laadukas koulutus on varmistettava kaikilla tasoilla: varhaiskasvatuksessa, alemmalla ja ylemmällä perusasteella, toisella asteella ja korkeakoulutuksessa sekä teknisessä ja ammatillisessa koulutuksessa. Pätevät opettajat, riittävät opetus- ja tukimateriaalit sekä riittävä infrastruktuuri ovat korkeatasoisen koulutuksen kulmakiviä. Myös hoitohenkilöstön ja yhteisöjen osallistuminen on olennaisen tärkeää. Peruskoulutus on edellytys sille, että lapset edistyvät koko koulutussyklin ajan. Korkeakoulutus on voimakas muutoksen veturi, jonka ansiosta nuoret voivat edistää maansa elpymistä, jälleenrakennusta ja selviytymiskykyä. Yleissivistävän, teknisen ja ammatillisen koulutuksen on palveltava työmarkkinoiden tarpeita. Ratkaisuja, jotka yhdistävät koulutuksen suojeluun, toimeentuloon, veteen, sanitaatioon ja hygieniaan (WASH) sekä terveyteen ja ravitsemukseen, olisi edistettävä oppimistulosten parantamiseksi ja sen varmistamiseksi, että koulutus voi olla portti muiden alojen palvelujen tarjoamiselle.
13. Päivittäinen kouluateria voi osaltaan parantaa ravitsemusta ja terveyttä, ja se myös lisää koulunkäyntiä tarjoamalla lasten kouluun lähettämiseksi yhden lisäkannustimen. Se voi myös olla hyväksi paikalliselle taloudelle, koska se parantaa paikallisten viljelijöiden valmiuksia toimittaa ruokaa kouluaterioita varten. Ravitsevien kouluaterioiden toimittaminen lapsille heidän terveen kasvunsa ja kehityksensä sekä oppimiskykynsä tukemiseksi edellyttää tiivistä yhteistyötä vastaanottajamaiden hallitusten sekä kehitysyhteistyö- ja humanitaaristen kumppanien kanssa.

14. Neuvosto pyytää komission yksiköitä, EUH:ta ja jäsenvaltioita toteuttamaan tätä toimintakehystä lisäämällä jatkuvasti humanitaaristen ja kehitysyhteistyön toimijoiden ja välineiden välistä yhteistyötä, täydentävyyttä ja sitoutumista niiden toimeksiannot huomioon ottaen, jotta sekä lyhyt- että pitkäaikaisiin koulutustarpeisiin voidaan vastata kaikilla tasoilla kaikkein soveltuvimmilla tavoilla. Koulutukseen tarvitaan laajempia ja pitempiäaikaisia investointeja, jotka tukevat varautumista ja riskien vähentämistä ja ovat tarpeeksi joustavia vastaamaan muuttuviin tarpeisiin ja uusiin muuttoaaltoihin, Tässä on otettava huomioon, että lyhytaikaisella humanitaarisella rahoituksella ja jälkikäteistoimilla on erityinen tehtävä eivätkä ne voi korvata koko järjestelmään vaikuttavia ratkaisuja. Koulutuksen olisi oltava mukana jatkumo- ja selviytymiskykykymallien toteuttamisessa sekä hätätilanteissa että pitkittyneissä kriiseissä. Komission yksiköiden ja jäsenvaltioiden olisi koordinoitava katastrofiriskien vähentämistä, varautumista, arviointeja, analyyseja, ohjelmatyötä ja koulutustoimien suunnittelua. Tässä yhteydessä olisi jaettava näyttöä ja parhaita toimintatapoja sekä parannettava tiedon keräämistä, saatavuutta ja avoimuutta.
-